

1

Телефони існують, щоб повідомляти ними різні неприємності. Телефонні голоси звучать холодно й офіційно, офіційним голосом простіше переказувати погаші повиши.

Я знаю, про що говорю. Усе життя я борюся з телефонними апаратами, хоча й без особливого успіху. Телефоністи всього світу далі відслідковують розмови, виписуючи собі на картки найбільш важливі слова та вирази, а в готельних номерах лежать збірники псалмів і телефонні довідники – все, що необхідно, аби не втратити віру.

Я спав у одязі. У джинсах і розтягнутій футболці. Прокинувшись, ходив кімнатою, перевертав порожні пляшки з-під лимонаду, склянки, банки й попільниці, залиті соусом тарілки, взуття, злісно давив босими ногами яблука, фісташки й жирні фініки, схожі на тарганів. Коли винаймаєш помешкання і живеш серед чужих меблів, вчишся

ставитись до речей обережно. Я тримав удома різний мотлох, мов перекупник, ховав під канапою грамофонні платівки й хокейні ключки, кимось залишений жіночий одяг і десь віднайдені великі залізні дорожні знаки. Я не міг нічого викинути, оскільки не знав, що з цього всього належить мені, а що є чужою власністю. Але з першого дня, від тієї миті, як я сюди потрапив, телефонний апарат лежав просто на підлюзі серед кімнати, викликаючи ненависть своїм голосом і своїм мовчанням. Лягаючи спати, я накривав його великою картоною коробкою. Зранку виносив коробку на балкон. Диявольський апарат лежав посеред кімнати і нав'язливим тріскотом повідомляв, що я комусь потрібен.

Ось і тепер хтось телефонував. Четвер, п'ята ранку.

Я виліз з-під ковдри, скинув картонну коробку, взяв телефон, вийшов на балкон. На подвір'ї було тихо й порожньо.

Через бокові двері банку вийшов охоронець, влаштувавши собі ранковий перекур. Коли тобі телефонують о п'ятій ранку, нічого доброго з цього не вийде. Стримуючи роздратування, підняв слухавку. Так усе й почалось.

– Дружице, – я відразу впізнав Кочу. Він мав прокурений голос, так ніби замість легень йому вмонтували старі пропалені динаміки. – Гера, друг,

не спиш? Динаміки хрипіли й випльовували приголосні.

П'ята ранку, четвер.

– Алло, Гера.

– Алло, – сказав я.

– Друг, – додав низьких частот Коча, – Гера.

– Коча, п'ята ранку, що ти хочеш?

– Гер, послухай, – Коча перейшов на довірливий свист, – я не став би тебе будити. Тут така шняга. Я ніч не спав, поняв? Учора брат твій телефонував.

– Ну?

– Коротше, він поїхав, Германе, – тривожно зависло по той бік Кочине дихання.

– Далеко? – складно було звикнути до цих його голосових перенадів.

– Далеко, Германе, – унімкнувся Коча. Коли він починав пове речення, голос його фонив. – Чи то в Берлін, чи то в Амстердам, я так і не зрозумів.

– Може, через Берлін у Амстердам?

– Може, і так, Гер, може, і так, – захрипів Коча.

– А коли повернеться? – я встиг розслабитись. Подумав, що це просто робочий момент, що він просто повідомляє сімейні новини.

– По ходу, Гера, ніколи, – слухавка знову зафоніла.

– Коли?

– Ніколи, Гер, ніколи. Він назавжди поїхав. Учора дзвонив, просив тобі сказати.

– Як назавжди? – не зрозумів я. – У вас там усе нормально?

– Да, нормально, друг, – Коча зірвався на високі ноги, – все нормально. От тільки брат твій кинув тут усе на мене, ти поняв?! А я, Гер, уже старий, сам я не потягну.

– Як кинув? – я не міг зрозуміти. – Що він сказав?

– Сказав, що в Амстердамі, просив зателефонувати тобі. Сказав, що не повернеться.

– А заправка?

– А заправка, Гер, по ходу, на мені. Тільки я, – Коча знову додав до свого хрипіння довірливості, – не потягну. Проблеми у мене зі сном. Бачиш, п'ята ранку, а я не сплю.

– А давно він поїхав? – перебив я.

– Да вже тиждень, – повідомив Коча. – Я думав, ти знаєш. А тут така от шняга виходить.

– А що, він мені нічого не сказав?

– Я не знаю, Гер, не знаю, дружище. Він нікому нічого не сказав, просто взяв і увалив. Може, хотів, щоби ніхто не знав.

– Про що не знав?

– Про те, що він увалиє, – пояснив Коча.

– А кому яке діло до нього?

– Ну, не знаю, Гер, – закрутив голосом Коча, – не знаю.

– Коча, що там у вас сталося?

– Гер, ти ж мене знаєш, – зашипів Коча, – я в його бізнес не ліз. Він мені не пояснював. Просто взяв і увалив. А я, дружице, сам не потягну. Ти би приїхав сюди, на місці розібрався, а?

– У чому розібрався?

– Ну, я не знаю, може, він тобі щось говорив.

– Коча, я не бачив його пів року.

– Ну, я не знаю, – зовсім розгубився Коча. – Гер, дружице, ти приїдь, бо я сам ну ніяк, ти правильно мене зрозумій.

– Коча, що ти крутиш? – запитав я парешті. – Скажи нормально, що там у вас сталося.

– Да все нормально, Гер, – Коча закашлявся, – все нормальок. Коротше, я тобі сказав, а ти вже дивись.

А я пішов, у мене клієнти. Давай, дружице, давай. – Коча кинув слухавку.

«Клієнти у нього», – подумав я. О п'ятій ранку.

*

Ми винаймали дві кімнати в старій виселеній комуналці в самому центрі, у тихому дворі, засадженому липами.